

„Lumea este o carte, iar cei care nu călătoresc nu pot citi decât o singură pagină.“

Sfântul Augustin

CÂT MAI VALOREAZĂ O CARTE?

În urmă cu câteva zile, în timp ce mă întorceam grăbită spre casă de la servicii, am observat pe trotuarul din apropierea locuinței mele o carte. Zăcea aruncată pe beton. Probabil, de la zdruncinătură, coperta cărții s-a deschis lăsând să se vadă foaia de titlu. Era un volum al scriitorului Duiliu Zamfirescu „Viața la țară / Tănase Scatiu“, publicat la Editura Minerva în 1983.

M-am oprit o clipă și am privit cartea. Nu-mi venea să cred că o valoare culturală zace aruncată pe trotuar ca o frunză obosită și alungată de toamnă. Nu îmi permiteam să ridic cartea, pentru că nu era a mea. Probabil a fost pierdută de cineva și acel cineva când îi va observa absența va porni în căutarea ei cu speranța să o regăsească. Nu mi se părea corect să-mi însușesc ceva ce nu-mi aparține.

M-am așezat pe o bancă în apropierea cărții abandonate. Nu mă mai grăbeam. Timpul părea că s-a oprit în jurul acelei cărți pierdute. Eu o priveam de la distanță înțelegându-i zbulciul. Trecătorii nu-i aruncau nicio privire. Alergau pe lângă ea nepăsători. Un om al străzii ce scotocea prin coșurile pline de gunoi menajer și aduna în căuciorul ce-l târa zilnic după el pe străzile orașului și cel din urmă cui ruginit ivit în cale-i i-a aruncat o privire, a dorit o clipă să se aplece spre ea dar în următorul moment i-a întors spatele disprețuitor. Nu-mi venea să cred cât de nevalorosă a ajuns o carte. Omul străzii a preferat să-și arunce în căruțul lui învechit câteva ziare ale supermarketurilor din localitate.

Câteva lacrimi mi-au umezit ochii. Probabil oamenii sunt prea obosiți de stresul zilnic și li s-au închis ochii ce-i aveau deschiși în trecut spre cultură.

Am început să aștept. Nu știam ce aștept, un elev ce a rătăcit o carte, un tânăr care să prețuiască învățătura. Cartea suspina asemenea unui copil abandonat, asemenea unui bătrân părăsit de toți.

Clipele treceau greu. Un grup de tineri, băieți și fete, foarte veseli, au avut și ei drrum pe lângă carte. Pentru un moment am crezut că nici nu o observă, pe urmă, unul dintre băieți a întrebat pe una din domnișoarele din grup dacă nu-și dorește o carte. Atitudinea fetei față de carte a fost de nepăsare. Ea l-a apostrofat că nu i-a făcut cadou bluza ce și-a dorit-o și că o confundă cu Larisa care se mulțumește cu o floare culeasă de pe marginea drumului.

Eu așteptam în continuare ... Doi elevi de gimnaziu au trecut în grabă pe lângă carte și au lovit-o cu piciorul ca pe o minge revoltată, că nici pe stradă nu scapă de carte. Cartea s-a izbit de copacul din apropiere și în cădere a îmbrățișat cu filele pământul.

Indiferența față de carte mi-a amărât sufletul. Câțiva stropi de ploaie au alunecat din văzduh, pe solul uscat. Păreau lacrimile cărții abandonate pe stradă. Din scara blocului au ieșit două femei care la vederea cărții au fost surprinse. Una dintre ele i-a povestit celeilalte că a făcut ordine în casă și a aruncat lucrurile inutile, printre care și câteva cărți care-i prăfuiiau un raft dintr-un dulap degeaba. I-a mai explicat că nu le vedea nici estetice și mai erau și grele, îi puteau deteriora mobila. În timp ce a cărat cărțile spre tomberon se pare că a pierdut volumul autorului Duiliu Zamfirescu. Cu răceală au trecut pe lângă cartea salvată de la înecul în tomberon concluzionând că o va lua probabil măturătorii străzii mâine în zori.

Foarte dezamăgită m-am apropiat de carte. Am atins-o cu sfială. Am ridicat-o din locul unde zăcea pradă indiferenței și mi-am îndreptat pașii spre casă. În drum spre casă mi-am amintit de cuvintele Sfântului Augustin: „Lumea este o carte, iar cei care nu călătoresc nu pot citi decât o singură pagină.“ Fără o călătorie prin lumea cărții, a înțelepciunii, omul trăiește degeaba, se înecă în propria lui filă.

Pentru ca omul să fie desăvârșit trebuie să călătorească. Primii pași spre călătorie îi face când își începe propria viață, pe urmă e necesar să cunoască drumul pe care va merge, fie va urma drumul înțelepciunii, drumul drept asemenea emirului din *Noapte de decembrie* a scriitorului Alexandru Macedonski, fie va îmbrățișa drumul ocolit al neîmplinirii.

Drumul cel drept e asemenea unei plimbări cu trenul printre culorile anotimpurilor, e asemenea inițierii eroilor din basme, e drumul cunoașterii, a devenirii. Ești tu însuți un Gheorghiu Lipan din romanul *Baltagul* al scriitorului Mihail Sadoveanu care povățuit de mama sa parcurge drumul maturității. Îndrumat de carte fiecare va descoperi adevărata cale a vieții. Dante Alighieri, la jumătatea vieții „s-a regăsit într-o pădure obscură.” (Divina Comedie) Pentru a depăși pădurea vieții lui va face o călătorie prin Infern și Purgatoriu însoțit de poetul Vergiliu, pe urmă va ajunge în Paradis însoțit de Beatrice. Călătoria lui a fost o metodă de cunoaștere, definire a sinelui, iar cărțile sunt chei spre descoperirea identității personale. „E destul să mă gândesc cât din ceea ce am se datorează cărților și cât experiențelor mele nemijlocite ...” (Ana Blandiana, *Autoportret cu palimpsest*)

A doua zi am înregistrat cartea la biblioteca școlii unde profesez. În curând, pe 30 octombrie, se împlinesc 156 de ani de la nașterea scriitorului Duiliu Zamfirescu, în 1858.

Poate vreun elev va găsi acea dorință de a citi noul volum înregistrat la bibliotecă. Acest volum îi va înfățișa o altă lume, lumea ultimelor decenii ale secolului al XIX, când boierimea era în decădere, neștiind să se adapteze schimbării, economiei de piață. Lumea de astăzi este alta, dar fața ei este aceeași, iar cărțile sunt pline de povețe.

„Fiecare zi este o călătorie, iar însăși călătoria este casa noastră” Matsuo Basho. Ziua ce a trecut m-a adus față în față cu o carte, o comoară a literaturii române. Micul prinț, personajul operei cu același nume a scriitorului Antoin de Saint Exupery, în călătoria sa prin univers cunoaște valoarea prieteniei datorită vulpii „Nu pot să mă joc cu tine, zise vulpea. Nu sunt îmblânzită. Dacă tu mă îmblânzești viața mi se va însenina. Voi cunoaște sunetul unor pași deosebit de-ai tuturor. Pașii altora mă fac să intru sub pământ. Ai tăi mă vor chema din vizuină ca o melodie... Nu cunoaștem decât ceea ce îmblânzim.” și totul se face cu multă răbdare și perseverență, treptat. „Trebuie să ai multă răbdare, răspunse vulpea.” Cartea este prietena cea mai bună a omului, ea îi deschide sufletul spre cunoaștere, îl mângâie, îl încălzește. „Ce poate fi norocul în această lume, nu născută, ci scrisă, ce poate fi fericirea decât o carte ...” (Ana Blandiana, *Autoportret cu palimpsest*)

Nici Micul Prinț nu a cunoscut inițial valoarea prieteniei, după cum trecătorii nu au cunoscut valoarea cărții „Florile sunt atât de ciudate! Dar eram prea tânăr ca să știu s-o iubesc.” a mărturisit acesta despre floarea lui.

„Cărțile sunt avioane, și trenuri, și drumuri. Ele sunt destinația și călătoria. Ele sunt casa noastră” Anna Quindlen, însă după experiența tristă trăită cu o zi în urmă am ajuns să mă întreb „Cât mai valorează o carte?”

prof. Ana-Cristina Popescu